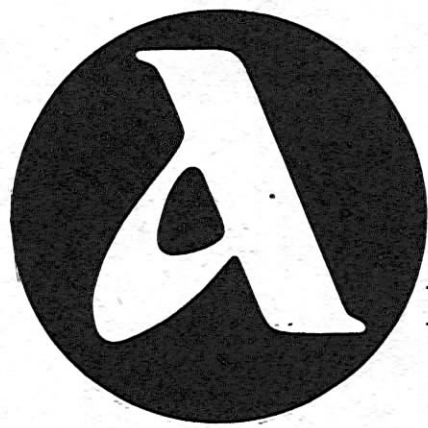


Честита 1998 година на всички абагарци по света

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЦЪРКОВЕН АРХИВ В РИМ



АБАГАР 1

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

Година VI

Брой 12 (71) декември 1997 г.

10 лева

Дневник

Рядко сме разделяли толкова наравно между Рим и София някакъв месец, както този октомври от лето Господне 1997. Точно петнадесет дни във Вечния град и също толкова в полите на Витоша. Очевидно, не като заковани на едното или другото място, но така идеално.

Началото на месеца съвпадна с края на предишното ни гостуване в родния край. Както става най-често, тогава ни се набират всички недовършени дела от престоя. Така сряда, 1 октомври, трябваше да участваме в две заседания в тържествения салон на ВМРО, посветени съответно на изготвянето на мнение по въпроса за малцинствата в България и на подготовката за честването на 90-годишния юбилей на Царицата-майка на 13 ноември.

(Продължава на стр. 2)



Рождеството на Христос

Архиепископ Методий СТРАТИЕВ

Идва празникът Рождество Христово, едно много важно събитие, вписано в нашата човешка история. От рождението на Христа започва на земята една нова цивилизация - тази на любовта между хората.

Идването на Исуса Христа е очаквано през вековете, защото той ще бъде Месия - Спасител на човешкия род.

Когато се изпълниха времената, той дойде и се вписа в нашия живот. И той иде така: излязла заповед от кесаря Августа за преброяване по цялата земя, Иосиф и Мария тръгнаха от Назарет за Витлеем, градът на техния прадедо Давид. Евангелистът записва този момент от това много важно събитие: „А когато



бяха те там, дойде й време да роди; и роди своя Син първенец, пови Го и Го положи в ясли, защото нямаше за тях място в странноприемницата.“ (Лк 2,6-7)

(Продължава на стр. 2)

Истината ще ви направи свободни

Архим. проф. Георги ЕЛДЪРОВ

Полувековната духовна дезинформация научи българските граждани да подценяват религията като пространство за цялостното разгъване на човешките потенциали, и по-специално в секторите, където най-вече се проявява неговото естество на разумно и свободно същество. За тази цел се използваха половинчати доктринни твърдения на християнската догматика с цел изграждането на един регресивен, почти олигофреничен образ на вярващия - представян в крайна сметка като някакъв духовно кастриран субект.

Системата предлагаше корективи и горчиви илации за окончателното освобождаване от болестта „религия“. Така се оправдаваха ограниченията педантично, а понякога и жестоко налагани срещу религиозните чувства и прояви на вярващите граждани.

Зазаряването на демокрацията у нас през 1989 г. предлага нови условия за назряване на свободата, включително и в религиозната сфера. Обаче последната като че ли остава все още в периферията на цялостното обновление на новото демократично общество. За много наши съграждани религията все още принадлежи на един свят, където свободата не е от значение,

Евангелското твърдение в заглавието (Йоан, гл. 8, 32) предлага под форма на парадокс една от най-дълбоките тайни на християнското учение, тази за връзката между свободния избор на човека и благодатната истина. Въпросът бе посрещнат със специално внимание от работната група млади демократи, събрала се около архим. проф. Георги Елдров в рамките на Младешкия семинар на тема „Младите в България и българското време днес“, състоял се в Костенец на 24-26 октомври 1997 г., със спонсорството на Фондация „Демокрация“ и Фондация „Конрад Аденауер“. Разглеждането му изясни и задълбочи значително отделните аспекти на темата, със съществени приноси както на докладчика, така и на участващите. Ще предложим в синтезирана форма основните заключения, с убеждението, че те ще бъдат полезни за нашите читатели - едни от най-будните в българското общество.

ние, а може да бъде и вредна - като стимул за възражение, пространство за алтернатива, автономен избор, толерантност,

скептицизъм спрямо установения ред.

Когато Вторият ватикански събор на Католическата църква на 7 декември 1965 г. одобри с 2308 гласа срещу 70 съборната декларация „За човешкото достойнство“ по проблемите на религиозната свобода, много хора, включително и немалко вярващи, останаха с впечатлението, че се прекрачва граница в отношенията между религия и свобода.

(Продължава на стр. 3)



В една от паузите на семинара.

Здраве и живот!

На всички ревностни читатели на „Абагар“ пожелаваме здраве и живот по случай Рождество Христово. Този празник носи небесната светлина за умовете и делата на всички хора и добра воля по света ето близо 2000 години.

И „Абагар“ се стреми да пръска светлина и се бори срещу духовната тъма, независимо къде ядва тя. Мракът няма да обземе светлината - Христос го казва. А ние не се нуждаем от други учители. Честит празник!

Архим. Гаврил БЕЛОВЕЖДОВ, отговорен редактор на „Абагар“

Истинската грижа за човека

Здравно-медицинската дейност на Католическата църква сред българите

От средата на XIX век медицината и здравното дело в Османската империя бележат значителен прогрес в сравнение с предходната епоха. За това помагат както административно-политическите реформи, засягнали предимно европейските провинции на империята, така и активизирането на западните католически и протестантски мисионерски общества сред местното християнско население. По това време сред българите развиват религиозно-културна и социално-благотворителна дейност

следните по-важни католически мисионерски общества-ордени: лазаристите, „Дъщерите на милосърдието на св. Викенти от Паула“ и техният български клон на евхаристиките - в Македония, и успенците, възкресенците, успенките-облатки и загребският клон на „Сестрите на милосърдието на св. Викенти от Паула“, известни още и като аграмки - в Одринска Тракия. В изброените мъжки и девически религиозни общества присъстват представители на почти всички

Д-р Светлозар ЕЛДЪРОВ

нации - французи, италианци, поляци, хървати, австрийци, немци, а всяко от тях брои сред членовете си и местни българи.

Здравно-медицинската дейност на католическите ордени в Македония и Одринска Тракия не е създадена като изключителна привилегия само за униатите, а обхваща и българите екзархисти, както впрочем и всички други националности, населяващи двете области, включително и турците. Българите униати оба-

че са не само обект, но и субект на тази дейност, доколкото техни представители вземат непосредствено участие в нея.

Дейността на Католическата църква в сферата на здравеопазването в Македония води начало си от 1857 г. с откриването на болницата „Св. Павел“ в Солун, поддържана от дъщерите на милосърдието на св. Викенти. В следващите години същото религиозно общество открива болница в Битоля, а от 1885 г. поддържа и по-малка амбулатория в Кукуш.

(Продължава на стр. 5)

Книги с посвещение

Гражданин на Европа

FRANJO EMANUEL NOSKO. Euzebijе Fernendzin: crkveni upravnik i povjesnik. Zagreb, Katehetski salezijanski centar, 1997, 288 str. (Biblioteka Orijentazije, knj. 15).

Библиотеката на „Абагар“ се обогати с нова книга, току-що изпратена от Хърватия лично от автора, отец д-р Франьо Емануел Хошко, деен францискански свещеник и плодovit църковен историк. Неговият най-нов труд е посветен на живота и делото на Евсевий Ферменджин (1845-1897), за когото нашият вестник задели тазгодишния мартенски брой и който беше в центъра на VI Колоквиум „Абагар“, проведен същия месец. Очевидно личността и интелектуалното наследство на този банатски българин са много по-известни и тачени в Хърватия, отколкото у нас.

(Продължава на стр. 6)

Дневник

15 на 15

(Продължение от стр. 1)

Възможно е колегите да са почувствали нашето напрежение, понеже непосредствено ни предстоеше среща с министър Върбанов в Министерството на земеделието. Най-младият български министър ни прие в кабинета си в 13 ч. и ни задържа близо два часа. Така се наложи да прескочим посещението в Столична библиотека, където възнамерявахме да си получим обратно експонатите, поверени там във връзка

фисан от известния руски зограф Малцев около 1930 г., съхранен няколко десетилетия в нашите абгарски хранилища. Счетохме за по уместно да го поверим тук, вместо да рискуваме неприятностите с българските митничари, които като че ли не са наясно какво да пускат и какво да спират.

• Празникът на специалния ни патрон св. Франциск Асизки на 4-и ни изненада с неочаквани телефонни и лични връзки с половината свят. Обадих

ние. Накрая излезе, че сигналят е бил просто дело на бурята, вилняла в района през нощта: механизмът се раздвижил сам с лъжовното послание.

По-късно през деня разбрахме, че отците Плачков и Пенев от манастира в Асизи, пострадал от земетресението, са били изселени в Рим, и точно в алтернативното ни седалище „Серафикум“. Незабавно понечихме да се свържем с тях и да ги приветстваме в града, станал наше трайно местожителство преди 50 години - точно на 15-и този месец. Старейшият отец, доктор по източно-църковните науки Венко Плачков (85-годишен) се чувстваше като в небрано лозе, но пък беше решен да продължи бягството си до родна България, където го очакваха на 11-и.

• На 8-и зачестиха поздравленията по случай 70-годишния юбилей на сестра Агнесия Станева следващия ден. Обадих се съратник от предишни икуменически битки, сега деятел в епархийската междуцърковна комисия, с молба за съдействие при организирането на културно-икуменически поход през България през ранното лято идущата година. Бил препратен до нас от Ватиканското ведомство за единение на християните, където му предали също броеве от нашия осведомителен бюлетин на италиански език, който пък го въодушевил още повече на тема България.

(Продължава на стр. 3)



Проф. Берард Марталер от Университета във Вашингтон с изкумена на Рилския манастир епископ Йоан пред икона със сонма на българските светии.

с колоквиума предишните дни. Успяхме обаче да предадем важен документ в Министерството на финансите, който трябваше да бъде прикрепен към наша предишна преписка. Денят завърши в НДК за среща с наши сътрудници и домакини преди раздялата ни следващия ден.

• В деня на полета ни за Рим се състоя редакция на октомврийския брой на вестника в дом „Абагар“. Там ни завари вдовицата на Христо Огнянов - Инге Огнянова, която трябваше да придружим в Италия за поредното и гостуване при стари приятели в района на езеро Браччано. С нея се разделихме на римското летище, а с италианския ни приятел бизнесмена Рагоста и съпругата му Даниела продължихме до римския дом „Абагар“, доста оголен след последния товар книжнина и вещи, предназначени за боянския.

• На 3-и ни се наложи двойно пътуване до алтернативното ни седалище „Серафикум“ с оглед организирането на работата ни там през следващите месеци. Между другото успяхме да настаним на подходящо място иконостас, изгра-



На най-горния манастирски чардак пред конака на сръбската православна църква

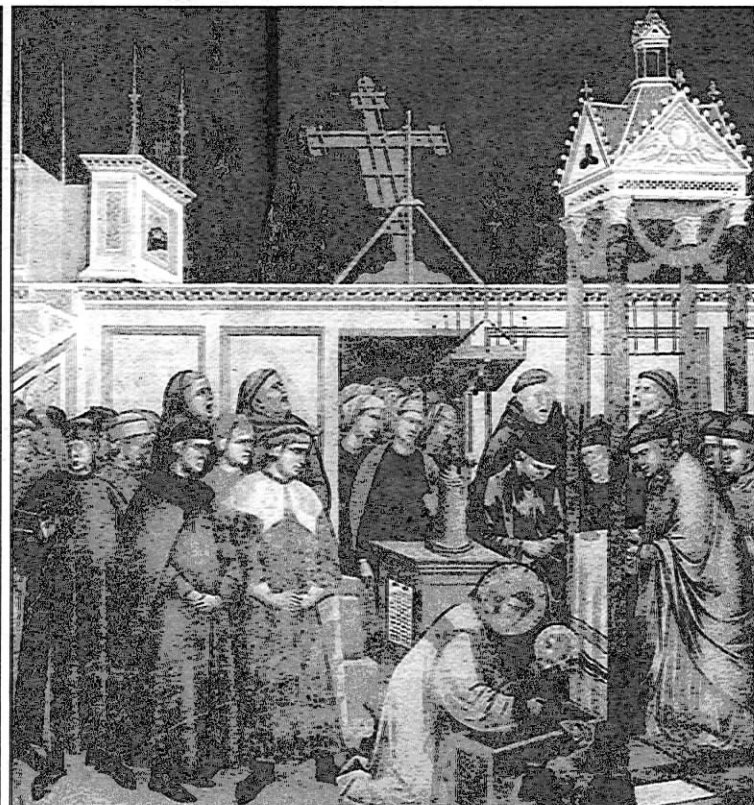
ха се хора от Тунис, Кил, Маса-чъсетс, Мюнхен, Вашингтон. Питаха най-вече за станалото в района на гр. Асизи от 26 септември до този ден - вредите нанесени от земетресението там. Разбира се, имаше също нотки на друга тема. Христо Попов ни начерта маршрута си през Централна Европа през следващите седмици, проф. Марталер ни съобщи уточнения по приземяването си в Рим на 9-и, инж. Велин Задгорски пък сподели гордостта си, че дъщеричката му Даниела е приета на стаж във Ватиканското радио.

• В неделя и понеделник ни се наложи да се съсредоточим в лични и домашни дела след сътресенията предишните няколко седмици. Много ни помогна магистър Стефчо Иванов от Своге - човекът лишен от чувство на умора, способен да вложи 22-часов труд през денонощието без да си дава почивка.

• От 6 до 9 часа на 7-ми алармена система, прикачена към нашия телефонен номер, ни съобщаваха всеки три минути, че във вилата на приятели край морето на около 50 км северно от нас е бил забелязан опит за покуше-

ние. Накрая излезе, че сигналят е бил просто дело на бурята, вилняла в района през нощта: механизмът се раздвижил сам с лъжовното послание. По-късно през деня разбрахме, че отците Плачков и Пенев от манастира в Асизи, пострадал от земетресението, са били изселени в Рим, и точно в алтернативното ни седалище „Серафикум“. Незабавно понечихме да се свържем с тях и да ги приветстваме в града, станал наше трайно местожителство преди 50 години - точно на 15-и този месец. Старейшият отец, доктор по източно-църковните науки Венко Плачков (85-годишен) се чувстваше като в небрано лозе, но пък беше решен да продължи бягството си до родна България, където го очакваха на 11-и.

• На 8-и зачестиха поздравленията по случай 70-годишния юбилей на сестра Агнесия Станева следващия ден. Обадих се съратник от предишни икуменически битки, сега деятел в епархийската междуцърковна комисия, с молба за съдействие при организирането на културно-икуменически поход през България през ранното лято идущата година. Бил препратен до нас от Ватиканското ведомство за единение на християните, където му предали също броеве от нашия осведомителен бюлетин на италиански език, който пък го въодушевил още повече на тема България.



„Свещена драма: Рождество Христово“, представление с режисьор и продуцент, главен актьор Франциск Асизки (1223 г.). Стенопис от Джото в рухналата на 25 септември базилика в гр. Асизи (около 1297-1299).

Рождеството на Христос

Архиепископ Методий СТРАТИЕВ

(Продължение от стр. 1)

От две хиляди години се покланяме на дошлия на земята Бог, и по цялата земя пеем с радостни сърца хваления на нашия Бог. Нещо чисто и невинно дойде на нашата земя. Въпреки трудните дни, които живеем, с радост и трепет очакваме хубавия ден на Рождество Христово. Христос прогони от земята заблудата и тъмнината. От Неговото рождение започва един друг свят. Това събитие е тъй голямо, че от него започва новото легобродение.

Витлеемският Младенец ни подканя да променим нещо в нашия живот: да станем по-добри, по-честни и по-човечни. Той ни учи човекът да бъде брат на

всички други човеци, а не вяр, който обижда, хули и убива. Ако не се осъществи в нас тази промяна, напразно чакаме светлия празник Рождество Христово. Радостта и мирът възвестени от Ангела на пастирите, не ще намерят места в нашите души. Ангелът Божий възвестява и на нас: „Не бойте се, ето възвестявам ви голяма радост, която ще бъде за всички човеци; защото днес ви се роди в града Давидов Спасител, Който е Христос Господ.“ Тази радост ще се породи в нас, ако почитаме Бога, ако се върнем към вярата в Бога.

Малки Исусе, дойди между нас, благослови ни, изпълни сърцата ни с радост и мир.

Обрат, който води назад

Кръгом, марш!

Какво ще се получи от промените в руското религиозно законодателство?

Руското законодателство по религиозните свободи получи обрат през летните месеци и се очаква да напредне назад към ограничителните и принудителни мерки от болшевишката ера. От това ще пострада специално Католическата църква - в своите епархийски и енорийски структури, образователните, болнични, благотворителни институции, в монашеските и евангелизаторски кадри. Като цяло Католическата църква в Русия е подложена на един пробен период от 15 години, през който ще трябва да докаже, че по пасивност, изоланост от динамичните процеси на нашето време, тя се е изравнила достатъчно с признатите „традиционни“ за тази страна вероизповедания.

Все още не е ясно какво се е случило между юли, когато реакцията срещу същия закон, одобрен от Думата, бе толкова силна в Русия и в цял свят (включи се и папата), че президентът Борис Елцин трябваше да сложи вето, и последвалите седмици до края на лятото. Изглежда,

че тежестта да брани становището на Католическата църква пада почти изцяло на раменете на протосингела на католическата епархия на Европейския Русия отец Виктор Бартошевич, едва 31-годишен. Не се чу гласа на други католически фактори. Това се дължи, по мнение на внимателни абгарски наблюдатели, на три съображения.

Първото е, че се е получило впечатление за стягане на фронта между атеисти и националисти в Думата за пълна реставрация на антирелигиозни принципи от неотдавнашното съветско минало.

Второто се състои в това, че понеже Руската православна църква изцяло застана зад новия закон, всяко противодействие би навредило на процесите за понататъшно сближаване между Католическата църква и Московската патриаршия.

И трето - съвпаднало точно през онзи период разрешение на някои кризисни за католиците положения в районите отвъд Урал, което накара някои да мис-

лят, че въпреки ограниченията, заложили в законите, винаги ще бъде възможно преодоляването на конфликтите чрез двустранни преговори.

Обаче отрицателните последици от това законодателство тепърва ще се проявяват. Очевидно законодателите имат предвид и поощряват едно религиозно поведение, което връща отношението между църквата и държавата 7 години, когато първата трябваше да се отказва да се „бърка“ в живота на обществото днес и да се ограничи само в някои частни моменти от живота на обществото и на човека.

От това ще пострадат най-вече привидно защитените днес вероизповедания, гарантирани от настоящото законодателство, за да не задействат истинските си апостолски и мисионерски залежи. Освободени от същата неестествена прегръдка, май ще се отрищат духовните сили на останалите вероизповедания, повече свикнали да действат в положение на дискриминация и „нелегалност“.



Запустелият гроб на архимандрит Калистрат, намерено приближен на царското семейство, особено при траура по кончината на царя. Бачковски манастир, във вид 21 октомври 1997 г., четиридесет години след смъртта му.

Истината ще ви направи свободни

(Продължение от стр. 1)

Архим. проф. Георги ЕЛДЪРОВ

Най-често религията се приема наистина като някаква независима от свободния избор на човека даденост, натрупана през вековете от исторически и културни превратности. Повече съдба, отколкото свобода. Повече заварено положение, отколкото ежедневен подвиг (виж доклада ни на предишния младежки семинар в Костенец, 4-6 октомври 1996 г., във в. „Абагар“, бр. 12, 1996).

Не се държи достатъчно сметка за едно основно качество на вярата, като акт на приемане предложена свиха истина. Тя е неразделна и по същество обусловена от свободата на избора. Не може да бъде наложена нито по външните пътища на насилието, нито чрез вътрешните трикове на диалектиката, софистиката, лъжепедагогиката.

Най-новото формулиране на този жизнен за вярващия аспект го намираме в последния вероизповедателен текст на католическата църква „Катехизиса“ от 1992 г. В специалната глава за вярата (§§ 142-165) достатъчно силно се

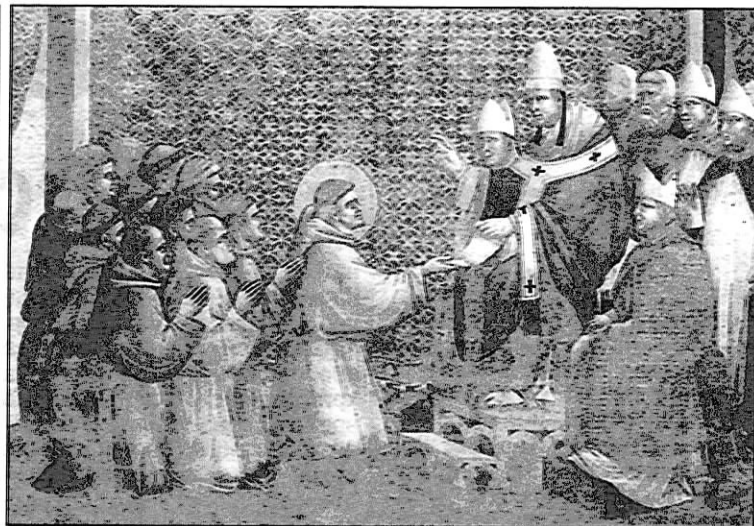
набляга на това обстоятелство. Тя е благодат от Бога, но е също част от дейността на духовните пособия на човека - неговия интелект и неговата свободна воля. „За да бъде наистина от човешки характер, отговорът, който човекът дава на Бога, трябва да бъде израз на неговата воля: никой следователно не трябва да бъде принуден да приеме вярата срещу собствена воля, понеже актът на вярата е по същество свободен израз на собствената си воля“ (виж Сборна ватиканска декларация „За човешкото достойнство“, §10). „Вярно е, че Бог зове човека да му служи в дух и истина, което го обвързва по съвест, обаче това не го насилва... Както същото пролича превъзходно в Исуса Христа“ (пак там, §11). И наистина Христос зовеше към вяра и покаяние, обаче не налагаше на никого да го стори. Той свидетелстваше за истината, но не пожела да я наложи със сила на онези, които я отхвърляха. Неговото царство расте по сила-

та на любовта, чрез която Христос, въздигнат на кръста, притегля човечеството към себе си (пак там) („Катехизис на Католическата църква, 1992 г., §160).

Вярно е, че от този избор следват задължения спрямо новата ценностна система, в която отсега нататък вярващият трябва да се движи, за да избегне грях, ерес, схизма, вероотстъпничество. Обаче те не са нито физически, нито морално извън границите на неговия свободен избор. Затова същите се наказват, според случая, с канонически (отлъчване, низвергване) и вечни санкции (пъкъл). Те биха били правен и морален абсурд, ако не предполагаха у човека наказателна отговорност да избира свободно и да понася последиците от избора си.

Всичко това се отнася до чисто схоластичния, „сухия“ аспект на въпроса. По-важното е да хвърлим поглед към необятното пространство всевъзможни избори, в което вярващият навлиза след като е избрал посоката на вярата.

(Продължава на стр. 4)



Папа Инокентий одобрява устно Устава на францисканците. Стенопис в Горната базилика на светеца в гр. Асизи (Джото, края на XIII в.).

Преди 800 години

Инокентий III избран на папския трон

Когато в края на XII в. България се утвърждава към размерите на велика сила, Римската църква се сдобива с един от най-знаменитите си архиепископи, навлязъл също в историята на Второто българско царство с мощен принос за затвърдяването му. Говорим за папа Инокентий III, избран на папския трон точно преди 800 години (8 януари 1198 г.). Докато отношенията му с България по Калояново време са достатъчно известни на средния българин (разменил послания с него и му връчил царска корона), малко са наясно за реалните духовни, политически и изобщо исторически аспекти на неговата изключителна личност, заело едно от световните ключови места от началото на нашето хилядолетие. Обстоятелството, че България си е заслужила специалното внимание на този истински исполин, показва, че и ние сме представлявали тогава интерес и сме изразявали достояния далеч по-забележителни от днешните.

Лотарий от графската фамилия на град Сеньи, южно от Рим, бил едва 37-годишен, и вече кардинал от 10 г., когато се поминал 92-годишният му предшественик папа Климент III. Бил единодушно посочен за негов приемник още в деня на кончината му. Това е за учудване, понеже дотогава Лотарий не проявявал никаква особена управленска нагласа. Знаели го само, че бил извънредно начетен и се славал като голям аскет. Освен това били известни неговите два трактата De miseria humanae conditionis (За нищетата на човешкото състояние) и De contemptu mundi (За презрението на света). С това духовно разположение си избрал името Инокентий, сиреч „незлюбивият“.

Той не се счита за теоретик на папската мисия в църквата. Понятията, тезисите, символите, свързани с нея, били вече достатъчно развити в средновековната църковна наука, обаче най-често си оставали абстрактни. На Инокентий се признава заслугата, че ги е превел в конкретния живот на църквата и на обществото. В това той проявил гениалност. Убеден в Свети-петровото приемничество и в Христовото намесничество на папската служба, той направил така, че тя станала наистина централна в християнския свят. Чрез законодателство, кръстоносни походи, дипломатия, учредяване на мощни ордени организации (доминиканци, францисканци) върховната и универсална мисия на папството се превръща в реален обединител на християнството, признат като такъв не само от католическите държави, а и извън тесните вероизповедателни предели. Неговата църковна политика е значително добре осветлена чрез протоколите, които оттогава Римската курия води по негово нареждане с документация, достигнала до нас. Така се спасила и неговата кореспонденция с българския владетел.

Освен отношенията му с италианската ситуация, която тогава е в центъра на международната политика (той е опекун на бъдещия император Фредерих II), сред по-значимите му постижения трябва да споменем неимоверната законодателна дейност, изразена чрез близо 6000 постановления, по-важните от тях събрани в първия официален кодекс на Римската църква, известен като Compilatio Tertia. Сред няколкото водени борби срещу еретиците, най-известна остава акцията му срещу френските албигойци, сродни на нашите богомили, когато от една и от друга страна се проявяват жестокости, особено след покушението срещу папския пратеник Петър от Кастелно (1208).

През 1215 г. Инокентий свиква един от най-успешно проведените вселенски събори на Католическата църква, известен като IV Латерански, събрал 1200 съборни отци. Чрез своите 70 декрета по най-различни верски, канонически и административни въпроси на църквата, неговото влияние продължава няколко века, фактически до Тридентския събор от средата на XVI в. Той насърчава няколко кръстоносни похода за освобождаването на Божия гроб. Най-малко два провалили Византия през 1204 г., въпреки възраженията на папата. На Латеранския събор е взето решение за нов поход, насрочен през 1217 г., с тежки данъци, наложени предимно на духовенството, без обаче папата да успее да го осъществи поради кончината си на 16 юли 1216 г. Въпреки висотата на папската функция, край му бил напълно в духа на неговите аскетични трудове отпреди две десетилетия: умрял в скромна обстановка, граничеща с бедност. Сигурно съвременниците ще са направили идеална връзка с поведението на бедняка от Асизи, който точно по онова време просел от него одобрение за избрания си подвиг.

Дневник

15 на 15

(Продължение от стр. 2)

Чествахме рождения ден на домакинята на дом „Абагар“ сестра Агнесия на 9-и и извънредно скромни приятели. Особено голяма радост ни донесоха исконните абагарци Пенев и Плачков, въпреки че те все още издаваха признаци от шока на земетресението, сполетяло полувековното им гнездо в град Асизи.

На 14-и ни се наложи кръг из града с фокус Ватиканския град. Отбихме се за сверяване на комуникационните ни часовници в центъра „Русия-Икуменизъм“, ръководен от бившия ни студент Серджо Меркантин. Междувременно бе установена пряка връзка с нашия човек във Вашингтон проф. Берард Марталер, понастоящем във Ватикана за важен катехистичен семинар. Той възнамерява да приключи тазгодишното си посещение в Европа с глава „България“.

Затова в събота, 18-и, използвахме полета на италианските авиолинии, като в течение на близо двучасовия полет се постарахме да го въведем в най-добрите страни на нацията ни. Процесът на адаптирането му на суровите витошки температури не бе извънредно труден, но все пак озадачи нашия гост дали не би могъл да намали престо си с няколко дни... Това донякъде ни стана забавно, като си спомнихме за високостоящи клеветници преди година официално клюкарствали за „божия разкош“ на институцията ни. Мислено сравнихме нашите условия на истински аскетичен подвиг с булчинската атмосфера на гнездото, което един от тях (агентът Артур от досетата ни) си е савил по подобие на будоар, ей там долу.

По-голямо разо-

чарование получи нашият гост следващия ден при първата му обиколка в центъра, когато бе наглоглабено с 20 долара в подлез до Шератон. За щастие успя да се натовари с добри впечатления от църквите „Александър Невски“, „Света Неделя“ и „Света София“. А и намери ценни подаръчета на евтина цена за своите сътрудници по сергиите пред патриаршеския храм.

В понеделник го заведохме в Рилския манастир, където добрите му впечатления се превърнаха във възхищение. Прие ни дядо Йоан, въпреки че беше доста изморен от служ-

бите на патронния им празник предишния ден. Освен че направихме преглед на събитията от близо 35-годишното ни познание, изслушахме с внимание оплакванията на игумена за неразрешените въпроси на Рилската обител. Като че ли нашето посещение му донесе късмет, понеже на 30-и Народното събрание прие на първо четене закон за справедлива реституция на манастирските имоти, повечето все още в чужди ръце.

Богата програма си бяхме начертали за 21-ви, която обаче трябваше да съкратим значително поради проблемите с карбуратора. Успяхме да се доберем до Бачковския манастир с четирите най-стари действащи църкви на българска земя, освен костницата, която не е действаща в момента. В манастирското гробище забелязахме скромния гроб на архимандрит Калистрат, навремето най-близък човек на царското семейство, пострада много за тази връзка. Ще се намери ли някой да го почете по случай 90-годишния юбилей на Царицата-майка?

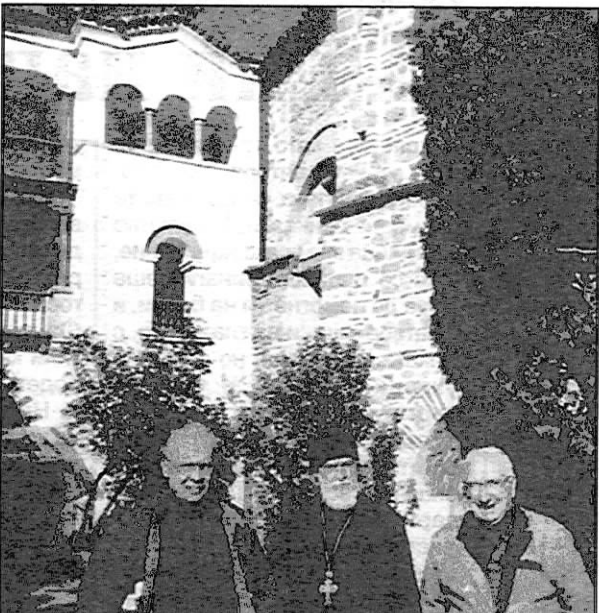
На 22-ри и 23-и, все с госта от САЩ, тръгнахме да набирате за него последни спомени от България. Без да пренебрегваме също важни абагарски дела, преди да се насочим към най-голямото си задължение от този месец - семинара в Костенец.

Както ви е известно от миналогодишния октомврийски откъс на Дневника, там се организира ежегодно среща на млади политици по инициатива на Фондация „Демокрация“ и Фондация „Конрад Аденауер“ за разглеждане на обществени, морални и религиозни въпроси с помощта на елитни докладчици. Потеглихме от стадиона „Васил Левски“ с микробус начело на колона от четири рейса със слушатели-младежи.

(Продължава на стр. 4)



Входът на сръбския коняк с националните светци на СПЦ.



С архим. Михаил Бачковски (в средата) и проф. Марталер в манастирското подворие (21 октомври).

Истината ще ви направи свободни

(Продължение от стр. 3)

Това са

НОВИ ПРОСТРАНСТВА

на духовна изява, които само сега се разтварят пред него. Навлязъл в новия свят на богоугодното пространство, той има на разположение средства и идеали, които са неизмерими с тези от предишното му положение. Той няма нужда да се обръща назад към „безверие“, за да докаже своята свобода. Свободата му е все още запазена в пълните ѝ измерения, когато с Божията помощ решава да се задвижи по специалните пътеки към върховната цел да бъде свършен, както е свършен нашият Баща небесен (Еванг. от Матей 5,48). Както свободно избира своя подвиг (семеиство, иночество, мисионерство, обществена, даже политическа дейност), вярващият решава също и за духовните средства, и за темпа на движението си нагоре. Нали около себе си среща всякакви добри, посредствени и отлични християни и църковни служители? Отличниците очевидно са ползвали изрядно свободно избраните условия за напредъка си.

Тази е причината, която напоследък все повече навежда някои християнски църкви да предложат чрез канонизиране примери на християнско съвършенство в доскоро неизвестни или позабравени сектори на християнски подвиг, за да бъдат подети от все по-многобройни последователи сред вярващата общност. Не само мъченици предпочитат героично смърт пред вероотстъпничество, а обикновени семейни лица избират между рутинни граждански задължения и мащабно посвещаване на благотворителни цели в обществото, между минимални религиозни практики и сурови форми на аскетизъм, чрез които прекращават по-горни стъпала на духовното съвършенство. Във в. „Абагар“ (10, 1997) посочихме примера на новопровъзгласения блажен А. Ф. Озанам (1813-1853), постигнал превъзходен баланс между граждански задължения и аскетични идеали. В рамките на дейността, провеждана от римския ни архивен център, през 1992 г. се появи книга на архидякон Дионисий Гийом, посветена на аскетизма сред държавниците и как мнозина сред тях са постигнали през вековете голямо християнско съвършенство, както на Запад, така и на Изток. Сам цар Симеон II благоволи да напише предговора на тази книга, като изтък-

Архим. проф. Георги ЕЛДЪРОВ

на специално духовната висота на о Бозе почитащия свой Баща цар Борис III (виж в. „Абагар“, бр. 1, 1993). Всички те са съумели да проблеснат на небосклона на християнското съвършенство чрез свободно проявени предпочитания в полза на най-доброто от християнския мироглед, издигайки се високо над съверците си, избрали по-скромни идеали.

ЕДНО МАЩАБНО НЕДОРАЗУМЕНИЕ

тежи понякога на въпроса за отнoшението на вярващия спрямо научната дейност. Съществува широко разпространено мнение,



Молитва за светлина.

че поради догматичните си убеждения вярващият е обречен да стои далеч от научното изследване, което се нуждае от любознание, повторение на наблюденията, съмнение в заключенията, готовност за промяна гледната точка, метода, пробваните техники и умозрения. С други думи научният изследовател трябва да бъде скептик, а вярващият - само догматик. Единият избира пътища, средства, заключения, а другият е закован в тясна верска ризница.

Традиционният отговор е, че изследователят няма да стигне далеч от догматично определена истина на вярата, понеже Бог е създател както на свръхестествен свят на спасението, така и на физическата вселена на нашето битие, въпреки че съотношенията ни с тях са различни и с различна достигаемост.

Не се държи достатъчно сметка за едно друго положение, заложено именно в догматичния характер на християнското вероизповедание. Догмите - това върховно определение на християнските тайни - не представляват просто закостеняване на човешкия духовен потенциал, граница на умствените му и волеви движения. Едно изложение на швейцарския културовед и религио-

зен мислител Дьони дьо Ружмон, попаднало в ръцете ни преди десетилетия (което обаче днес не сме в състояние да цитираме) ни насочи към интересното заключение, че именно християнската догматична система позволява и насърчава научното изследване към все по-новите прагове на съвременната наука. Както това впрочем е доказано и от факта, че напредъкът в науката е най-силно застъпен в страните с християнска традиция. Тезата се състои в това. Християнското вероизповедание обгръща в догматични формули най-съкровените тайни на вярата: триединният Бог Отец, Син и Дух свети, Богочовекът Исус Христос, вяра и дела в спасението на човека (или съответно благодат и свобода), вода и Дух в кръщението, хляб, вино и цялостния Христос в Пресветата евхаристия, и редицата други твърдения във вероизповеданието ни. Става въпрос за понятия, идващи от различни места на Богооткровението (Свещено писание и Традиция), които трябва да бъдат приети, ако искаме да останем в системата на правоверието (православие, ортодоксалност), въпреки че не успяваме да доловим рационално вътрешния им допир. Как например Бог преминава към троицността на Отец, Син и Дух свети. За да останем в рамките на догматичната тайна ни се налага непрестанно движение между двата полюса на твърдението, знаейки, че ако изпуснем от погледа си единия или

ДРУГИЯ ПОЛЮС,

ще отпадне от правоверието. Това верско упражнение, приложено в сферата на научното изследване отговаря напълно на изискванията на съвременната наука, даже в най-суровите ѝ форми на научен скептицизъм и рационален nihilизъм. Ако тук излязат на повърхността философски някои проблеми, те са тема на разговор в друг контекст. Но за това въпросът за свободата на вярващия няма никаква вина. Вярното е, че свободният избор, направен в полза на вярата, въвежда човека в необятните пространства на вечното битие, без да нахвърлява, а напротив - активизира участието му във всички сфери на човешкото битие, включително и тази на науката, неправилно монополизирана понякога от секуларисти, антиклерикали и атеисти, страдащи от собствени те си догматизми.



Със слушателите от други времена в парка на „Вила Констанция“, мястото на семинара в Костенец.

Дневник

15 на 15

(Продължение от стр. 3)

Начертаният градски маршрут бил непредвидено променен поради наблюдаващия час на мача и ни се наложило невероятни кръгове през лудналия трафик, когато никой не държи сметка за нечий автомобилни или пешеходни права. Съсед по седалка ни се падна старшия политически деятел Димитър Саръиванов. Той пък бил стар плодивски колежанин, брат на друг колежанин, съден по време на „католишкия процес“ през 1952 г. Трудно ще намерите такъв събеседник по всички въпроси на нашата политическа, обществена и историческа съдба.

Както обясняваме в друг материал, основната тема беше „Младите в България и българското време днес“, подразделена на девет подзаглавия, всяко едно поверено на водещ и един или двама асистенти. На друга страница ще намерите основните идеи, изложени там. Наши асистенти бяха Ваня и Костадин Нушеви - изрядна двойка, на която не престанаме да се радваме през всичкото време. Не си записахме имената на другите участващи в нашата група, но образите им и въпросите, които повдигаха са завинаги запечатани в нашите спомени за това събитие. За свръхване на педагогични подходи надникнахме в работата на няколко други кръжоци, а някъде и взехме думата, като в този на министъра на правосъдието Васил Гоцев. Както винаги използваме тези ситуации, за да установим или затвърдим абагарски връзки. Разменихме си информация, координати и материали с Евгений Михайлов от Киноцентъра в Бояна и Христо Николов от БТА, Стефан Иванов и Павлина Рибарова от Фондация „Демокрация“ за по-нататъшно сътрудничество.

• Малко време остана в неделя, но все пак успяхме да отскочим до енорийската църква „Свети Архангел Михаил“, градена през 1853 г. Пак служеше отец Николай Свещаров с невероятно добре нагласения хор от възрастни жени. При гишето за свещи ни позна презвитера Антоанета, похвали се за кръстчето абагарско, подарено ѝ миналата година (хората мислели, че било просто буквата Т, като Таня, както я наричали приятелки, и трябвало да обяснява истинското му значение). Подари ни нов том стихотворения, с уговорката, че те не са „чисто религиозни“.

• С 27-и започна още една богата на събития седмица, която трябваше да заключи достойно това удължено абагарско лято в България. Започнаха и студентите, довели още следващия ден изобилен сняг. По склоновете на Витоша пътищата станаха непроходими. Обаче трябваше да бъдат поддържани сигурни пътища до неотложните ни цели до края на нашата престой. Инструкции, послания, поздравления, надежди трябваше да бъдат предадени и приети от верни сътрудници и съмишленици, контактувани същия ден в центъра.

• Това беше обаче нищо работа в сравнение със следващия ден, 28-и, обикновено не присъствен за късмета ни. Снежната виелица би обезсърчила всеки друг, а не абагарец. Въпреки няколкото изпуснати превозни средства, точно в 10 ч. се озовахме в Експрес радио за кратка директна връзка със слушателите му в почти цялата страна. Отговаряхме на въпроси на Детелина от Радио „Алма Матер“, после навлязохме в предаването на Любомир Мулебаров. Там ни засече редакторката на „Хоризонт“ Мария Стефанова.

(Продължава на стр. 6)

Напътствие за вероучители

Един нов наръчник за ползване на катехизиса бе обнародван от Светия престол на 19 септември. Той съдържа наставления, които ще трябва да придружават преводите и прилагането на официалния „Катехизис на Католическата църква“, появил се в края на 1992 г., като плод на съборните ватикански решения от 1962-1965 г. Наръчникът взема отношение по досегашното пригаждане на катехистичните текстове спрямо нуждите на отделните нации и общности. Отбелязват се пропуски, неправилни акценти, неточни преводи.

Отсега нататък всички преводи на отделни езици ще трябва да бъдат прегледани от Ватиканския отдел за верска правдоподобност и одобрени от отдела за духовенството преди да бъдат обнародвани.

Между по-сериозните отклонения новият наръчник отбелязва следните:

- катехизисът не всякога се разбира и като вероучение, и като норма за християнски живот;
- недостатъчно акцентирание на църковната традиция като проводник на Богооткровенията истина;
- прекалено акцентирание на човешкото в Спасителя и пренебрегване на божественото му естество;
- пропускане на важни доктринни становища в популярни издания и хаотична издателска дейност с доста свободно подбрани текстове;
- слаба координация на вероучителните текстове с литургичните и култовите измерения на християнския живот.



Стефанка Йорданова Гръмова (род. 1934 г.), която всички наричахме Фанчето, ни напусна. Тя беше и си остана докрай истинска християнка и постоянна читателка на „Абагар“. Нашиятговорен редактор беше неин духовен ръководител, когото тя уважаваше и се вслушваше в съветите му. На нейното погребение о. Гаврил каза: „Фанчето беше и си остана принципен човек. Тя не

In memoriam

Тя ни напусна!

се люлееше като тръстика при всеки порив на вятъра, а още по-малко ѝ влияеха сладникавите лицемерни приказки. Абсолютно всеотдайна във всяко начинание, тя не се щадеше. Винаги беше готова да помогне - и на болни, и на затворници, и на гладни. Тя, с малката си пенсия, но с голяма духовна щедрост. И така до смъртта си.

Тя се извисяваше над дребнавостите житейски, над фалша, понасяше всякакви неочаквани удари. Тя повтори по своему Христовите думи от кръста, когато трябваше: „Аз съм майката ти.“ Тя не направи „жертвичка“, като изрече мълчаливо, но с нежна усмивка: „Да, съгласна съм!“ Само истински християнин може

да изрече това в най-трудния си момент.

Фанчето беше човек като всички нас. Защо тогава се учудиха някои, когато о. Гаврил изрече на погребението ѝ: „Бих се гордял да имам недостатъците на Фанчето, защото те биха блестяли като мои най-изрядни добродетели!“

Но други много добре разбраха тези думи.

За Фанчето не бива да казваме „Бог да я прости, а Бог да я възнагради!“, защото тя си отиде помирена с Бога, след много страдания в края на живота си.

Ще помним нейния меден глас, който 50 години изпълваше нашата църква. Дълбоко скърбим за нея!

Истинската грижа за човека

Здравно-медицинската дейност на
Католическата църква сред българите

Д-р Светлозар ЕЛДЪРОВ

(Продължение от стр. 1)

В ОДРИНСКА ТРАКИЯ

тази дейност датира от 1863 г., когато успенците създават амбулатория в одринския квартал Каик, която по-късно прераства в стационарна болница. Тя се обслужва от сестрите успенки-облатки, а лекарите са предимно чужденци. Един от първите и с най-дълъг стаж е д-р Александър Квасничи от Краков, бивш военен лекар в гвардията на сънародника си Михаил Чайковски - Садък паша. Малка болница с няколко легла, както и много добре уредена аптека, е поддържана в Българо-католическата гимназия на възкресенците в Одрин. Там има също щатен училищен лекар, която длъжност се завежда от д-р Михаил Иванов и д-р Страшимир Дочков, които практикуват и в екзархийските институции.

Когато се пише за здравното дело на католическите общества, не може да не се спомене и за тяхната дейност в социалната сфера изобщо. По традиционната мисионерска практика на Католическата църква част от нейните духовни служители притежават известна медицинска подготовка, която им дава възможност да оказват елементарна медицинска помощ на местното население. Това особено се отнася за монахините, които се грижат за детските сиропиталища или обслужват католическите училища. Тази практика, която е в рязък контраст с традициите на Православната църква, прави силно впечатление на съвременниците и не малко спомага за утвърждаване на авторитета и успеха на католическата религиозна, културна и социална дейност в тази част на европейския юго-изток.

Дейността на католическите мисионерски общества в областта на здравеопазването и в частност нейният български аспект особено изпъква по време на борбите и войните за национално освобождение и обединение. По време и след Илинденско-Преображенското въстание през 1903 г. дъщерите на милосърдието на св. Викенти допринасят много за облекчаване на страданията на българското население в Македония. Техните представителки активно се ангажират в

помощната акция на Балканския комитет в Лондон и неговата специална мисия начело с Брайлсфорд, която действа в Битоля през 1904 г. Монахините обслужват временните лазарети, разкрити от мисията в Леринско, Костурско и Охридско, най-пострадалите райони при потушаването на въстанието. Само през католическата болница в Битоля през този период минават между 25 000 и 30 000 болни и ранени, в мнозинството си българи. По същото време католическите ордени, действащи в Македония и Тракия, организират чрез своите централи и клонове в Западна Европа акция за събира-



Отец Тимотей, инициатор за болницата „Княгиня Клементина“.

не на помощи за пострадалото българско население. Дейността на Католическата църква в подкрепа на жертвите от потушаването на въстанието е оценена не само от самите потърпевши, но и от ръководителите на Вътрешната македоно-одринска революционна организация. Нейното задгранично представителство в София изпраща благодарствено писмо на Софийско-пловдивския католически архиепископ Роберт Менини, към когото и друг път след това се обръща за съдействие и помощ не само в социалната, но и в политическата сфера.

ОЩЕ ПО-ЯРКО

се откроява съдействието на католическите здравни заведения по време на Балканската и Междусъюзническата война 1912-1913 г. Още с обявяването на мобилизацията католическите ордени в България - успенци, възкресенци, капуцини, пасионисти и др. предоставят своите материални и духовни ресурси в полза на българската армия. Учебните занятия в мъжките и девическите колежи са прекъснати и там, където условията позволяват, като например в Пловдив и София, сградите са преустроени в болници, в които се лекуват ранени или болни български войници. С мисиите на Черве-

ва единствената оцеляла сграда в града. Същото е и в манастира на евхаристиките в с. Палюрци, Гевгелийско, където освен около 600 бежанци от околните села се укриват и 15 ранени български войници. В Солун, Битоля, Гевгели и Енидже Вардар католическите мисии са изцяло на разположение на българите, като им оказват всеотдайна помощ, включително и медицинска.

Когато се говори за дейността на Католическата църква в сферата на здравеопазването по българските земи, не може да не се спомене нещо и за

КАТОЛИЧЕСКИТЕ БОЛНИЦИ

в София и Пловдив.

Католическата болница „Княгиня Клементина“ в София е открита през 1890 г. по инициатива на енорийския свещеник при католическата църква „Св. Йосиф“ отец Тимотей, по народност италианец. Благодарение на добрите грижи от страна на Католическата църква и на моралната и материална подкрепа на царското семейство, заведението се развива като модерен болничен институт. Болницата се намира под двойното управление на столичната католическа църква и Двореца, и се ръководи от изтъкнати български лекари, като д-р Попов, д-р Кожухаров, д-р Михайловски, д-р Титев, а през 20-те и 30-те години от д-р Владимир Матов с помощници ординатори Радослав Ланков, Иван Карамихайлов и Драгомир Александров. Болницата се обслужва от 16 милосърдни сестри от Ордена на Честния кръст, от които 3 българи, 2 унгарки и 11 хърватки. Клементинската болница, която през 1936 г. се пренася в нова сграда, разполага с 85 легла и годишно приема средно по 1100 пациенти за стационарно лечение и 4200 за амбулаторни прегледи. Всяка година Клементинската болница оказва безплатно лечение на 60 до 100 пациенти без разлика на верска принадлежност.

Католическата болница „Княгиня Евдокия“ в Пловдив е строена още през 1872-1873 г. от Хиршовата компания с цел да обслужва работниците по железопътната линия Цариград - Белово. След завършването на строежа е предадена на Софийско-Пловдивската католическа епархия, която от своя

страна я поверява на грижите на загребските милосърдни сестри. През 1924 г. тя се пренася в нова триетажна сграда с около 100 помещения. Пловдивската католическа болница разполага със 180 легла и се ръководи от д-р Теофил Груев. Обслужва се от 27 милосърдни сестри от гореспомена-

тия орден, от които 11 българи, 10 хърватки, 3 германки и 3 италианки.

По време на войните през 1912-1913, 1915-1918 и 1941-1945 г. двете католически болници в София и Пловдив също са предоставени на разположение на военните власти. През 1945 г. Пловдивската болница е реквизирана за нуждите на съветските войски, а през 1949 г., по силата на новия Закон за вероизповеданията, и двете заведения са отнети в полза на държавата. Оттук насетне на Католическата църква е забранено да развива каквато и да било дейност в социалната сфера, в т.ч. и в здравеопазването.

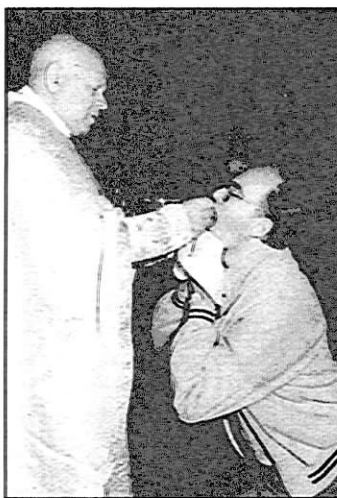
Милосърдието и неговите апостоли

На Страшния съд, както ни уверява Евангелието от Матей (25, 32-46) праведниците ще бъдат опознати по добрите им дела спрямо ближния. Същото важи и за Христовата църква тук на земята. Това обяснява старанието на Католическата църква, където тя е малцинствена, да се проявява най-вече с милосърдни дела. Така е било в миналото, така е и днес. Хората от най-различни вероизповедания гравитират около нашите институции, от които най-често очакват протегната милосърдна ръка. Горди сме, че в най-новия период от задвижването на църковния апостолат в България, важно място на върха на католическата благотворителност заемаше нашият отговорен редактор архим. Гаврил Беловежков. В следващите редове той свидетелства, прямо и непринудено в негов стил, за своята роля в този сектор. Лишен от отговорна длъжност, той не напусна фронта, а се сражава там и днес.

Каритас

„Каритас България“ развива голяма дейност. Помага на бедни, които удостоверяват за документ, че не получават достатъчно средства. Но се случва да помага и без документ, ако човекът е изпаднал в нужда. И двата способа са добри, цом са добре организирани. Помага се на старци в домовете за възрастни, помага се и на „Дом майка и дете“. Все похвални работи. Помощта е винаги похвална и трябва да се поощрява, като за

ций на Ватикана, нашите владци, не липсваше и д-р Купен Михайлов.



Отец Беловежков в църквата.

цепта са необходими състрадателни хора, които милеят за ближния си в нужда.

„Каритас България“ я има и сега, доколкото чувам, с много разклонения в страната из трите епархии. И разбира се, вече има повече отговорници с по няколко помощници. С други думи голям персонал с доста разнообразни задачи и амбиции. И аз не ще бъда този, който ще упрекне голямото число сътрудници на „Каритас“.

Преди време бях назначен да ръководя „Каритас България“ от най-високо място в църковната йерархия. На церемонията тогава присъстваха монс. Рици, нун-

По мое време според устава на Международната „Каритас“ ние я представявахме в България без да имаме официален статут, защото още не бяхме регистрирали българския й клон. Трябваше да минат няколко необходими етапа, за да стане това. Аз имах намерение българската „Каритас“ да бъде под крилото на Католическата ни църква с добри, честни и предани граждански сътрудници.

По онова време ми се наложи да вляза в болница и там получих покана от монс. Рици, ако мога и желая, да присъствам на „общо събрание“ на „Каритас“ в нунциатурата. Отидох да видя какво става и видях: всякакви отделни „Каритас“ в София с разклонения в Пловдив, Русе, Бургас и къде ли не още. Останах учуден от толкова много екипи на „Каритас“, за които аз нито знам, нито съм ги назначавал. А какво правят те сега, може би сами ще кажат...

Архим. Гаврил БЕЛОВЕЖКОВ

Абагар прекрива граници

• В първия си септемврийски брой сп. „Нова култура“ отпечатва водещата статия от августовския брой на в. „Абагар“ - „Подвижната скала. Парадоксите на папската хвърковата мисия“ (виж бр. 8, 1997).

• Вестник „Анти“ на 8 стр. от броя си за 13-19 септември цитира абагарски сентенции във връзка с шестгодишния си юбилей.

• Специалният брой на в. „Освобождение“ по случай 120 години от Шипченската епопея публикува два приноса на нашия редовен сътрудник доктор по историческите науки Светлозар Елдъров.

• „Абагар“ се споменава в интервюто на проф. Вера Мутафчиева във в. „Демокрация“ от 13 август т.г.

• На стр. 10 в испанското списание L'Eco dell'amore от месец юли е ползван абагарски материал.

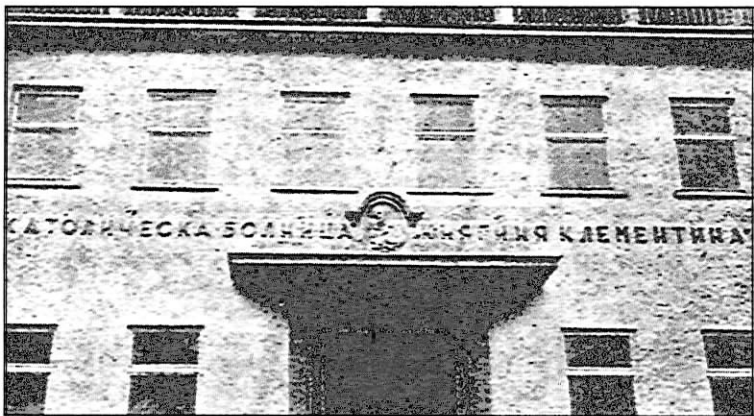
• В книгата на Robertk Marozzo della Rocca, Una storia contemporanea dell'Oriente bizantino (Ed. Studium, Roma 1997) на стр. 107-108 се разглежда и приема абагарска теза за естеството на филетизма в източно-православните църкви.

• Интервю по въпроси на Магдалена Гйгова във в. „Нощен Труд“, 1-2 октомври и 8-9 октомври.

• Семинар на тема „Вярата в Бога освобождава човека“ на симпозиума за млади демократи, организиран от Фондация „Демокрация“ и Фондация „Конрад Аденауер“ в Костенец (24-26 октомври 1997) с участието на архим. проф. Георги Елдъров.

• Във в. „Континент“ от 31 октомври историкът Йордан Колев е позовава на в. „Абагар“ за свой материал върху фигурата на Евсевий Ферменджин.

• В бюлетина на Агенцията за българите в чужбина „България днес“ е отразена висока оценка за нашия Шести пореден колоквиум „Абагар“, организиран в НДК на 27 март т.г.



Католическата болница „Княгиня Клементина“ в София.

ния кръст на бойното поле участват милосърдните сестри от католическите ордени и конгрегации.

Малко по-различна е ролята на католическите мисии в Македония и Тракия, които особено по време на Междусъюзническата война с протекцията си от великите сили се превръщат в единствените сигурни убежища за българите. Така е в Одрин още по време на обсадата, а след това и при турската реокупация, така е и в Македония при антибългарския поход на сърби и гърци. При разграбването и опожаряването на Кукуш неколкостотин души намират спасение в католическата мисия, която благодарение на френския флаг оста-

Дневник

15 на 15

(Продължение от стр. 4)

Едва успяхме да се доберем на кръстопътя „Раковски“ - „Славянска“, където трябваше да ни поеме Стефан Чанев за няколко срещи в района, въпреки непосилната вече снежна стихия. Останаха ни сили за продължително заседание „При Симоне“ на „Граф Игнатиев“. Търпеливо ни дочака там магистър по изкуствата Лиляна Даскалова-Перковски от университета в Шарлотсвил във Вирджиния, САЩ. Интересува се от павликянски нрави и традиции - за себе си и за съпруга си, американец от полски произход. Преминахме към книгата на А. Бон „Златното дърво“, представена в предишен брой на вестника. Интересът бе значителен. Ще тряб-

ва на входа на Боянската твърдина - изморени, посърнали и нахитени със снежинки - домакините сигурно ще са помислили, че пред тях стои неземно същество.

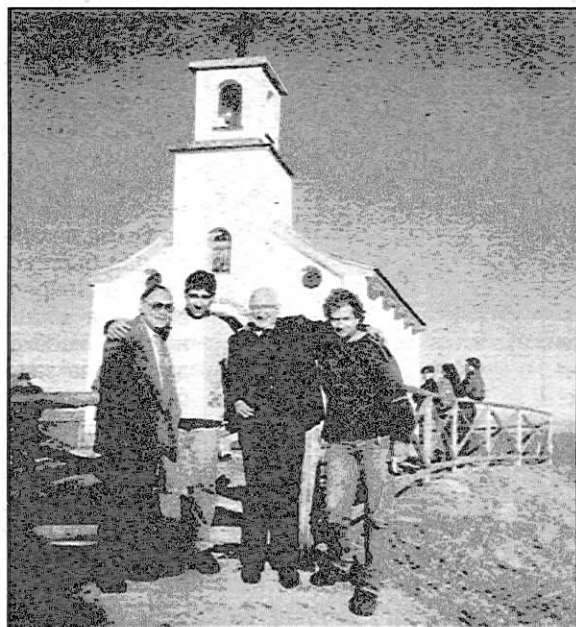
• Още толкова богат се предлагаше от ранна сутрин следващият ден. Обаче няколко от началните задължения тръгнаха толкова бързо, че ни се оголиха цели два празни часа до следващия ангажимент. Понеже бяхме наблизко, звъннахме на вратата на Васил Станислов. Те пък с Йосиф Перец изготвиха рубриката на „мазохиста“ за в. „Анти“, та и ние потънахме в тежки мазохистични мисли за нашата собствена нерадна съдба. Изпари-ха се едва след като всички заедно се отправихме към Аген-

ция „Балкан“ за обявяването на програмата за Народните будители от кръгла маса с Петър Константинов. Щастливи бяхме да поздравим (не)забравени приятели - Боян Ботев (помните снимката ни със сина му, също Боян, най-новият носител на славното име, в „Абагар“, бр. 6, 1994), Зденка Тодорова от Хелзинкския комитет за българите в Западните покрайнини и ни (участвала в предишен наш колоквиум, виж бр. 11, 1996), Валентин Стамов от (носеше ни

тък, 30-и, пристигна гостът ни от миналия месец Андреа Рагоста. Трябваше да го насочим към друг софийски адрес, понеже пътищата до нас бяха непроходими даже за мощната кола, която си поръча още от летището. Настанихме го в хотел „България“. От там тръгнаха някои от общите ни ангажменти.

• Те се насложиха, допират, донякъде си пречека през следващите няколко дни. Типичен беше последният ден на месеца, когато сенатор Рагоста имаше работа в Министерството на земеделието, а после с консултантска фирма, а ние от наша страна трябваше да водим разговори с Трендафил Кръстанов и отделно с проф. Димитър Киров и доцент Рашков в сградата на Духовната академия. Оставихме го на произвола на неговите интереси в 16 ч., когато трябваше да сме в аулата на СУ за откриването на тържествата за Народните будители. Дойде и говори президентът на България. Говориха също ректорът проф. Иван Лалов, председателят на сдружението на българските учени проф. Иван Матов и председателят на БАН. Седнала зад нашия стол много ни зарадва проф. Търкова-Заимова с вестта, че през декември ще пътува до Рим за някакво честване на монс. Лео Пти, навремето проявил голям интерес към българската тематика, но почти напълно забравен от нашите историци.

Стана разминаване с факелното шествие, с което трябваше да приключи честването. Объркахме се по маршрута му, звъзнахме около половин час покрай НДК. Накрая се озовахме на следващата точка от дневния ни ред - вечеря в ресторант „Плаза-Континентал“ с г-н посланика на Италия, съпругата му, представители на италианските авиолинии Коррадо Маравиля и г-н Рагоста, който ни канеше всички на постна вечеря с рибни продукти, донесени лично от него предишния ден и поверени за обработка на престижното столично заведение.



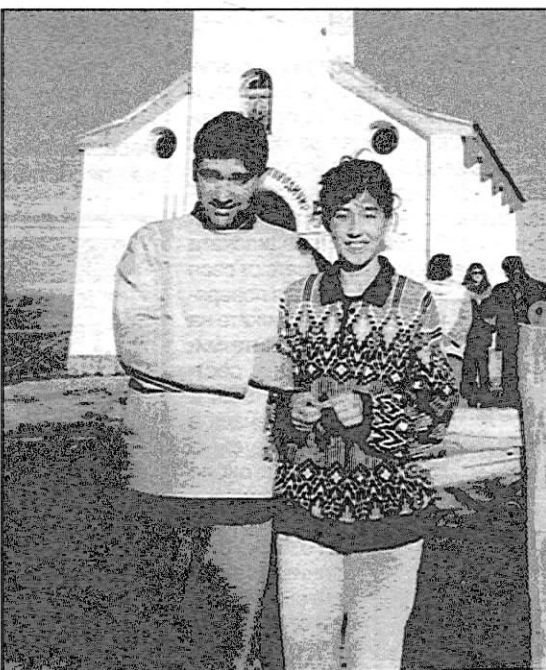
Пред най-новата църква в България, току-що осветения храм „Успение Богородично“ край Костенец, докладчикът архим. Г. Елдъров с асистента си Костадин Нушев между организаторите Стефан Иванов от Фондация „Демокрация“ и сина му Иво, богослов и оператор към камбанарната кула на „Св. Александър Невски“.

ва да го балансираме с този на няколко други специалисти, които също ни отправят послания по този повод. Причината е, че у нас се намира френският превод на фламандския оригинал.

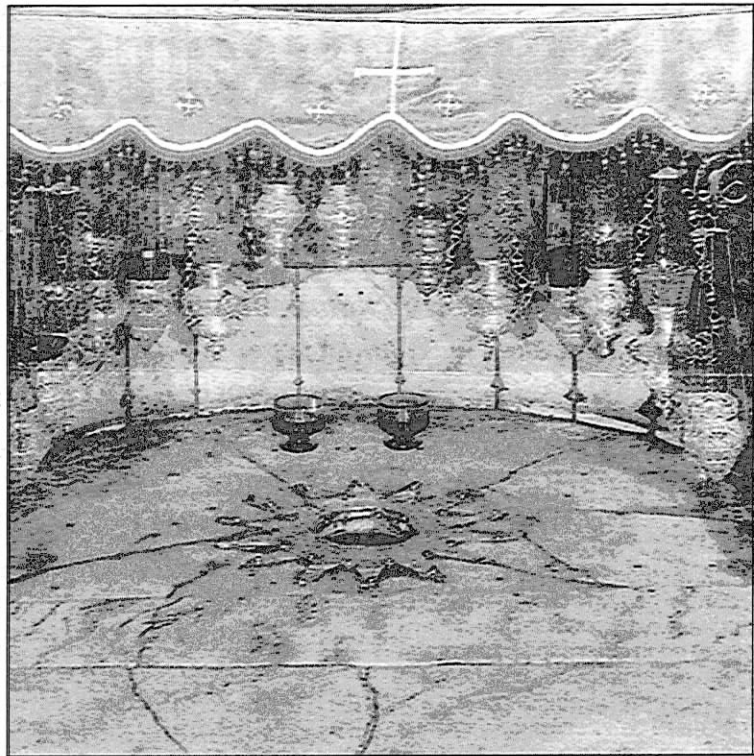
Както беше предварително нагласено някъде към 15 ч. се яви там Христо Ковачев с коректурите на предишния брой, които трябваше да разгледаме внимателно на шумното място в продължение на два часа. Там близо на друга маса пък Мария Михаил изглаждаше стихове от ново някакво свое вдъхновение. Двамата пожелаха да ни придружат до любимата ни спирка на бус 63 за Бояна. Потънахме в тъмния вече час с нестихващата още снежна виелица. Пейзажът се беше толкова много променил, че не забелязахме края на маршрута, и така бусът ни поведе по обратния път надолу чак до Бъкстон, където най-после разбрахме положението. Всичко това ни наложи непредвидено закъснение, до толкова, че когато се явихме

„Балканмедиа“ книга с посвещение от председателя на асоциацията Росен Милев, където се споменават някои наши незаслужени заслуги). Там ни засече редакторката на поредния брой на годишника „Българско медиязнание“ Даниела Стрелкова с коректурите на нашия принос. Трябваше да проверяваме и изглаждаме печатарски и наши авторски кусури на чаша кафе в барчето на агенцията.

• С превозвач на италианските авиолинии в четвър-



Костадин и Ваня Нушеви, асистентите на архим. Елдъров на семинара в Костенец.



Мястото на Христовото раждане във Витлеемската пещера. Остават 24 месеца или около 460 дни до 2000-ия юбилей на събитието.

Книги с посвещение

Гражданин на Европа



Евсевий Ферменджин

Euzebijе
Fermendžin
crkveni upravnik
i porjesnik

(Продължение от стр. 1)

Това вече е втората монография, която хърватската църковно-историческа наука посвещава на нашия сънародник и тя беше представена на двудневния научен симпозиум, организиран на 19 и 20 септември в Нашице по повод 100-годишнината от смъртта му.

Книгата на о. д-р Хошко е задълбочено научно изследване, изградено на богата архивна и библиографска основа и се състои от две части с общо 11 глави, всяка от по 3-4 параграфа. Авторът не само подробно проследява жизнения път и църковностроителната и научноизследователската дейност на Евсевий Ферменджин, но съумява да открие неговото достойно място

в историята на францисканците в бившата Австроунгарска империя. В първата част на монографията е осветлен в детайли животът и делото на Ферменджин с особен акцент върху неговия принос за обновяването на францисканския орден, а във втората е анализирано неговото научно наследство, което представлява фундаментален принос не само за опознаване на миналото на българите и хърватите и в частност на тяхната църковна история, но и за историята на францисканския феномен въобще. Пред читателя релефно изпква фигурата на Ферменджин като българин по произход, хърватин по култура и гражданин на Европа по интелект.

Вести

• Нашият основател получи покана от Българска национална телевизия да коментира тържествената коледна служба на папа Йоан Павел II, предавана пряко от CNN за целия свят. Очаквайте събитието и традиционно професионалния коментар.

• На 24 ноември в Папския източен институт абагарецът свещеник Румен Ваташки защита дисертация на тема „Софийско-Пловдивска епархия през периода на епископ Викентий Пеев (1911-1940)“. Поздравления за новия док-

тор на науките!

• Домакинята на дом „Абагар“ в Рим сестра Агнесия Станева на 29 октомври замина за Париж. Абагарци, гостуващи на дома, добре си спомнят и уважават нейните грижи и внимание.

Сестра Агнесия ще продължи своята мисия сред българите във френската столица. Няма да се изненадате, ако през следващите месеци зачестят съобщенията от Париж, както беше през предишния парижки сезон на сестрата (1966-1978).

Abagar. Bulgarian Catholic Journal

In This Issue 12 (71) 1997

COVER: Season's Greetings.

PRINCIPLES: Faith Adds Freedom to Freedom.

HISTORY: Charitable Works of the Bulgarian Catholic Church in the Past and Today?

A PROFILE: 800 Years Ago, Innocent III, a Friend of Bulgaria, Becomes Pope.

A FRIENDLY DEBATE: An Indipendence Fighter, Vassil Levski, Was More of an Insurgent, or Rather a Cleric?

OUR RUBRICS: Abagar Gets Across Borders, Our Diary, Errata-Corrige, A Book-Review

Errata corrige

Голям брой печатни грешки показат последния брой на вестника. Специално се извиняваме на проф. Иван Лалов, че на стр. 6 е отпаднало кръщелното му име, а фамилиятото е написано с малка буква, както се пишеше „бог“ по тодорживково време.

Основател:

Архим. проф. Г. ЕЛДЪРОВ

Отг. редактор:

Архим. Г. БЕЛОВЕЖДОВ

АБАГАР 1
КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ISSN 0861 - 8682

Адрес: 1606 София в.к. 248

в. „Абагар 1“

тел. 55-91-07